

Convenția europeană a drepturilor omului^[1]

Roma, 4 noiembrie 1950

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, luând în considerare Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, considerând că această declarație urmărește să asigure recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță, considerând că scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg, hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală^[2], au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții.

Titlul I. Drepturi și libertăți

Articolul 2. Dreptul la viață

1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal în cazul în care infracțiunea este sancționată cu această pedeapsă prin lege.

---

^[1] Ratificată prin Legea nr. 30/1994 (M. Of. nr. 135 din 31 mai 1994).

^[2] Potrivit art. 1 din Protocolul nr. 15, la finalul preambulului va fi adăugat următorul considerent: „afirmând că Înaltele Părți Contractante le revine responsabilitatea primară, conform principiului subsidiarității, de a garanta respectarea drepturilor și libertăților definite în prezenta Convenție și protocoalele la aceasta și că, în acest sens, acestea beneficiază de o marjă de apreciere, sub controlul Curții Europene a Drepturilor Omului instituite prin prezenta Convenție.”.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- b) pentru a efectua o arestare legală sau pentru a împiedica evadarea unei persoane legal deținute;
- c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.

Notă. A se vedea și: ► art. 1-5 din Protocolul nr. 6; ► preambulul și art. 1-3 din Protocolul nr. 13.

Articolul 3. Interzicerea torturii

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Articolul 4. Interzicerea sclaviei și a muncii forțate

1. Nimeni nu poate fi ținut în sclavie sau în condiții de aservire.

2. Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie.

3. Nu se consideră *muncă forțată sau obligatorie* în sensul prezentului articol:

a) orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenției în condițiile prevăzute de articolul 5 din prezenta Convenție sau în timpul în care se află în libertate condiționată;

b) orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză serviciul militar din motive de conștiință, în țările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu;

c) orice serviciu impus în situații de criză sau de calamități care amenință viața sau bunăstarea comunității;

d) orice muncă sau serviciu care face parte din obligațiile civile normale.

Articolul 5. Dreptul la libertate și la siguranță

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

a) dacă este deținut legal pe baza condamnărilor pronunțate de către un tribunal competent;

b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.

3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 litera c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.

5. Orice persoană care este victima unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații.

Notă. Prin art. 4 din Legea nr. 30/1994 de ratificare a Convenției, România a formulat o rezervă, în sensul că art. 5 din Convenție nu va împiedica aplicarea de către România a dispozițiilor art. 1 din Decretul nr. 976/1968, care reglementează sistemul disciplinar militar. Prin Legea nr. 345/2004 (M. Of. nr. 668 din 28 iulie 2004) această rezervă a fost retrasă, făcându-se în același timp precizarea că dispozițiile Decretului nr. 976/1968 sunt și rămân abrogate.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Articolul 7. Nicio pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

Articolul 8. Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Articolul 9. Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Notă. A se vedea și art. 2 din Primul Protocol adițional.

Articolul 10. Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor

altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Articolul 11. Libertatea de întrunire și de asociere

1. Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și la libertate de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

Articolul 12. Dreptul la căsătorie

Începând cu vârsta stabilită prin lege, bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale ce reglementează exercitarea acestui drept.

Notă. A se vedea și art. 5 din Protocolul nr. 7.

Articolul 13. Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Notă. A se vedea și art. 5 parag. 4 și art. 6 parag. 1 din Convenție.

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Notă. A se vedea și art. 1 din Protocolul nr. 12.

Articolul 15. Derogare în caz de stare de urgență

1. În caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice Înalță Parte Contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta Convenție, în măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional.

2. Dispoziția precedentă nu îngăduie nicio derogare de la articolul 2, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, și nici de la articolul 3, articolul 4 paragraful 1 și articolul 7.

3. Orice Înalță Parte Contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe Secretarul general al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să infor-

meze pe Secretarul general al Consiliului Europei și asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare și de la care dispozițiile Convenției devin din nou deplin aplicabile.

Notă. A se vedea și: ► art. 3 din Protocolul nr. 6; ► art. 4 din Protocolul nr. 7; ► art. 2 din Protocolul nr. 13.

Articolul 16. Restricții ale activității politice a străinilor

Nicio dispoziție a articolelor 10, 11 și 14 nu poate fi considerată ca interzicând Înaltelor Părți Contractante să impună restrângeri activității politice a străinilor.

Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această Convenție.

Articolul 18. Limitarea folosirii restrângerii drepturilor

Restrângerile care, în termenii prezentei Convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

Titlul II. Curtea Europeană a Drepturilor Omului^[1]

Articolul 19. Înființarea Curții

Pentru a asigura respectarea angajamentelor ce decurg pentru Înaltele Părți Contractante din prezenta Convenție și din protocoalele sale, se înființează o Curte Europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare *Curtea*. Această va funcționa permanent.

Articolul 20. Numărul judecătorilor

Curtea se compune dintr-un număr de judecători egal cu cel al Înaltelor Părți Contractante.

Articolul 21. Condiții de exercitare a funcțiilor

1. Judecătorii trebuie să se bucure de cea mai înaltă reputație morală și să întrunească condițiile cerute pentru exercitarea unor înalte funcțiuni judiciare sau să fie juriști având o competență recunoscută.

2.^[2] Judecătorii își exercită mandatul cu titlu individual.

3. În cursul mandatului lor, judecătorii nu pot exercita nicio activitate incompatibilă cu cerințele de independență, de imparțialitate sau de disponibilitate impuse de o activitate cu caracter permanent; orice problemă ridicată în aplicarea acestui paragraf este rezolvată de către Curte.

^[1] Titlul II (art. 19-51) este reprodus astfel cum a fost amendat prin Protocolul nr. 11.

^[2] Potrivit art. 2 pct. 1 și 2 din Protocolul nr. 15, la art. 21 se va introduce paragraf 2, care va avea următorul cuprins: „Candidații trebuie să aibă mai puțin de 65 de ani la data până la care lista de trei candidați este așteptată de Adunarea Parlamentară, în temeiul articolului 22”, iar paragraf 2 și 3 ale aceluiași articol vor deveni paragraf 3 și, respectiv, 4.

Notă. A se vedea și art. 4 și art. 29 din Regulamentul Curții.

Articolul 22. Alegerea judecătorilor

1. Judecătorii sunt aleși de Adunarea Parlamentară în numele fiecărei Înalte Părți Contractante, cu majoritatea voturilor exprimate, de pe o listă de trei candidați prezentați de Înalta Parte Contractantă.

2.^[1] *Abrogat.*

Articolul 23.^[2] Durata mandatului și revocarea

1. Judecătorii sunt aleși pentru o perioadă de 9 ani. Ei nu pot fi realeși.

2.^[3] Mandatul judecătorilor se încheie atunci când ei împlinesc vârsta de 70 de ani.

3. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.

4. Un judecător nu poate fi revocat din funcție decât dacă ceilalți judecători decid, cu o majoritate de două treimi, că el nu mai corespunde condițiilor cerute.

Notă. 1. Potrivit dispozițiilor tranzitorii cuprinse în art. 21 din Protocolul nr. 14, „*La data intrării în vigoare a acestui protocol durata mandatului judecătorilor care se află în exercitarea primului lor mandat se va prelungi de drept, pentru a atinge un total de 9 ani. Ceilalți judecători își vor încheia mandatul, care va fi prelungit de drept cu 2 ani.*”

2. A se vedea și art. 2 din Regulamentul Curții.

Articolul 24.^[4] Abrogat.

Articolul 24 (fostul articol 25).^[5] Grefa și raportorii

1. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt stabilite prin Regulamentul Curții.

2. Atunci când se pronunță în complet de judecător unic, Curtea este asistată de raportori care își exercită funcțiile sub autoritatea președintelui Curții. Ei fac parte din grefa Curții.

Notă. A se vedea și art. 15-18A și art. 27A din Regulamentul Curții.

Articolul 25 (fostul articol 26).^[6] Adunarea generală a Curții

Curtea reunită în Adunarea plenară:

- a) alege, pentru o durată de 3 ani, pe președintele său și pe unul sau doi vicepreședinți; ei pot fi realeși;
- b) constituie Camere pentru o perioadă determinată;
- c) alege președinții Camerelor Curții, care pot fi realeși;
- d) adoptă regulamentul Curții;

^[1] Parag. 2 al art. 22 a fost abrogat prin art. 1 din Protocolul nr. 14.

^[2] Art. 23 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 2 din Protocolul nr. 14.

^[3] Potrivit art. 2 pct. 3 din Protocolul nr. 15, parag. 2 al art. 23 va fi abrogat, iar parag. 3 și 4 ale aceluiași articol vor deveni parag. 2 și, respectiv, 3.

^[4] Art. 24 a fost abrogat prin art. 3 din Protocolul nr. 14.

^[5] Potrivit art. 4 din Protocolul nr. 14, art. 25 a devenit art. 24 și este reprodus astfel cum a fost modificat prin acest protocol.

^[6] Potrivit art. 5 din Protocolul nr. 14, art. 26 a devenit art. 25 și este reprodus astfel cum a fost modificat prin acest protocol.

- e) alege grefierul și unul sau mai mulți grefieri-adjuncți;
- f) formulează orice cerere în temeiul articolului 26 paragraful 2.

Notă. A se vedea și art. 8, art. 15, art. 16, art. 20 și art. 25 parag. 1 din Regulamentul Curții.

Articolul 26 (fostul articol 27).^[1] Completele de judecători unici, comitete, Camere și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor deduse judecătii Curții, aceasta se constituie din complete formate din judecător unic, comitete de 3 judecători, Camere de 7 judecători și Marea Cameră, formată din 17 judecători. Camerele Curții constituie comitete pentru o perioadă determinată.

2. La cererea Adunării generale a Curții, Comitetul Miniștrilor poate să reducă la 5 numărul judecătorilor Camerelor, prin decizie unanimă și pentru o perioadă determinată.

3. Judecătorul unic nu va examina nicio cerere introdusă împotriva Înaltei Părți Contractante în numele căreia a fost ales.

4. Judecătorul ales în numele unei Înalte Părți Contractante care este parte în cauză este membru de drept al Camerei sau al Marii Camere. În absența sa ori în cazul în care nu poate participa, va participa în calitate de judecător o persoană aleasă de președintele Curții de pe o listă prezentată în prealabil de către Înalta Parte Contractantă.

5. De asemenea, fac parte din Marea Cameră președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați în conformitate cu Regulamentul Curții. Când cauza este transmisă Marii Camere în temeiul articolului 43, niciun judecător al Camerei care a pronunțat decizia nu poate să facă parte din Marea Cameră, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului care a participat în numele Înaltei Părți Contractante interesate.

Notă. A se vedea și art. 24 parag. 2 lit. b), art. 26, art. 27, art. 27A, art. 52 și art. 52A din Regulamentul Curții.

Articolul 27.^[2] Competența judecătorilor unici

1. Judecătorul unic poate declara inadmisibilă o cauză, în temeiul articolului 34, sau poate decide radierea ei de pe rol atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară.

2. Decizia este definitivă.

3. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă o cauză sau nu o radiază de pe rol, acesta o va transmite unui comitet sau unei Camere pentru o examinare suplimentară.

Notă. A se vedea și art. 27A și art. 52A din Regulamentul Curții.

---

^[1] Potrivit art. 6 din Protocolul nr. 14, art. 27 a devenit art. 26 și este reprodus astfel cum a fost modificat prin acest protocol.

^[2] Art. 27 a fost introdus prin art. 7 din Protocolul nr. 14.

Articolul 28.^[1] Competența comitetelor

1. Un comitet sesizat cu o cerere individuală formulată în temeiul articolului 34 poate, cu unanimitate de voturi:

a) să o declare ca fiind inadmisibilă sau să o radieze de pe rol, atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară; sau

b) să o declare ca admisibilă și să pronunțe în același timp o hotărâre pe fond, atunci când problema referitoare la interpretarea sau aplicarea Convenției ori a protocoalelor sale, care este la originea cauzei, face obiectul unei jurisprudențe constante a Curții.

2. Deciziile și hotărârile prevăzute la paragraful 1 sunt definitive.

3. Dacă judecătorul ales în numele Înaltei Părți Contractante, parte în cauză, nu este membru al comitetului, acesta din urmă poate, în orice fază a procedurii, să îl invite să participe în locul unuia dintre membri, ținând seama de toți factorii relevanți, inclusiv dacă partea a contestat aplicarea procedurii prevăzute la paragraful 1 litera b).

Notă. A se vedea și art. 53 și art. 74-81 din Regulamentul Curții.

Articolul 29. Decizii ale Camerelor asupra admisibilității și fondului

1.^[2] Dacă nu a fost luată nicio decizie în temeiul articolelor 27 sau 28 și nici nu a fost pronunțată o hotărâre potrivit articolului 28, Camera se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor individuale formulate conform articolului 34. Decizia asupra admisibilității poate fi luată separat.

2. O Cameră se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor introduse de state în virtutea articolului 33. Cu excepția cazurilor în care Curtea decide altfel, în cazuri excepționale decizia asupra admisibilității se ia separat^[3].

3.^[4] *Abrogat.*

Notă. A se vedea și art. 23, art. 54, art. 54A și art. 56 din Regulamentul Curții.

Articolul 30. Desesizarea în favoarea Marii Camere

În cazul în care cauza adusă înaintea unei Camere ridică o problemă gravă privitoare la interpretarea Convenției sau a protocoalelor sale, sau dacă soluționarea unei probleme poate conduce la o contradicție cu o hotărâre pronunțată anterior de Curte, Camera poate, atât timp cât nu a pronunțat hotărârea sa, să se desesizeze în favoarea Marii Camere, în afara cazului în care una dintre părți se opune la aceasta^[5].

Notă. A se vedea și art. 24 parag. 2 lit. c), art. 50 și art. 72 din Regulamentul Curții.

^[1] Art. 28 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 8 din Protocolul nr. 14.

^[2] Parag. 1 al art. 29 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 9 pct. 1 din Protocolul nr. 14.

^[3] Fraza finală de la parag. 2 al art. 29 a fost introdusă prin art. 9 pct. 2 din Protocolul nr. 14.

^[4] Parag. 3 al art. 29 a fost abrogat prin art. 9 pct. 3 din Protocolul nr. 14.

^[5] Potrivit art. 3 din Protocolul nr. 15, la art. 30, cuvintele „în afara cazului în care una dintre părți se opune la aceasta” vor fi eliminate.